

ΜΠΑΡΑ ΣΤΗΝ ΑΘΑΝΑ ΑΓΩΝΑ ΣΤΟΝ ΟΡΟΜΟ

ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΤΟ ΦΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΚΙΪ

Η μπροσούρα αυτή εκδόθηκε σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων, για τις ανάγκες της εκδήλωσης "**Μπόλλο στην ομίνα, αγώνα στον δρόμο**", ένα αφιέρωμα στο ποδόσφαιρο, που έγινε στην κατάληψη Παπουτσάδικο στις 23/6/2012, στα πλαίσια του ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟΥ.

Με υπότιτλο «*το ποδόσφαιρο στο φως και στη σκιά*», η μπροσούρα αυτή μιλάει για το ποδόσφαιρο που μας αρέσει και το ποδόσφαιρο που σιχαινόμαστε. Το περιεχόμενο της μπροσούρας αποτελείται από προσωπικά και συλλογικά κείμενα (δικά μας και άλλων).

Την μπροσούρα μπορείς να την βρεις σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα: www.papoutsadiko.espinblogs.net

* τα περί πνευματικών δικαιωμάτων μας είναι παντελώς αδιάφορα / το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μη εμπορικούς σκοπούς

σέντρο

«Η ιστορία του ποδοσφαίρου είναι ένα θλιβερό ταξίδι από την ευχαρίστηση στην υποχρέωση. Από τη στιγμή που το άθλημα μετατράπηκε σε βιομηχανία, καταστράφηκε και η ομορφιά που γεννιέται από τη χαρά του παιχνιδιού. Μετατράπηκε σ' ένα θέαμα με λίγους πρωταγωνιστές και πολλούς θεατές, ποδόσφαιρο μόνο για να το βλέπεις και επιπλέον σε μια αγορά από τις πιο πολυτελείς στον κόσμο, που δεν οργανώθηκε για το παιχνίδι αλλά για την παρεμπόδισή του. Όλη αυτή η τεχνοκρατία και οι όροι που έχουν επιβληθεί στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο αφαιρούν τη χαρά, ατροφούν την φαντασία και απαγορεύουν τη διασκέδαση.»

Eduardo Galeano

Παρόλα αυτά πάντα θα υπάρχουν πιτσιρικάδες (και όχι μόνο) που μακριά από κανόνες θα κλωτσούν μια μπάλα στις αλάνες. Γιατί η αλληλεγγύη ανάμεσα στους παίχτες πάει πολύ πιο μακριά: είναι και η διεκδίκηση του χώρου και του χρόνου μας, που οι μητροπόλεις και οι εξωφρενικοί ρυθμοί ζωής στις σύγχρονες κοινωνίες μας έχουν στερήσει. Μακριά λοιπόν από γήπεδα 5x5 που πρέπει να πληρώσεις για να συνευρεθείς και να χαρείς το παιχνίδι, μακριά από τις «ομάδες-πολυεθνικές» που πουλάνε θέαμα, από τις φαβέλες της Λατινικής Αμερικής μέχρι τις αλάνες της Ασίας και από τις ακτές της Νότιας Αφρικής μέχρι τους λίγους ελεύθερους χώρους της Ευρώπης, διεκδικούμε το αυτονόητο: παιχνίδι στα χώματα, και εν τέλει να χαρούμε, αρνούμενοι να υποταχθούμε στους χρόνους που μας έχουν επιβληθεί. Γιατί το παιχνίδι από τη φύση του αποτελεί ανταρσία. Ενάντια σε όσους θέλουν να μας βάλουν όρους, να μας επιβάλλουν τα «μη» και τα «πρέπει» μιας κοινωνίας που πρέπει να ενταχθούμε χωρίς να το έχουμε επιλέξει.

Όταν οι φιλοδοξίες των άλλων...

ΠΩΣ ΞΕΚΙΝΗΣΕ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Η καταγωγή του ποδοσφαίρου χάνεται μέσα στους αιώνες. Προφανώς άρχισε από τη στιγμή που ο άνθρωπος κλώτσησε για πρώτη φορά κάτι που κυλούσε, είτε μία πέτρα, μία καρύδα, ένα πορτοκάλι. Διάφορα ευρήματα συνιστούν ότι πρώιμες μορφές ποδοσφαίρου υπήρχαν σε πολλούς αρχαίους πολιτισμούς. Παρόλα αυτά οι πρώτες γραπτές μαρτυρίες για το ποδόσφαιρο ανευρίσκονται τον 13ο αιώνα στη Βρετανία και αφορούν ένα έθιμο που σχετιζόταν με τις απόκριες. Οι κάτοικοι 2 χωριών που απείχαν μεταξύ τους 3 μίλια προσπαθούσαν να σκοράρουν στην αντίπαλη εστία. Στο παιχνίδι συμμετείχαν όλοι οι κάτοικοι, που μπορεί να έφταναν τα 1.000 άτομα, με αποτέλεσμα ένα τέλειο παγανιστικό δρώμενο. Με τα χρόνια, το ποδόσφαιρο άρχισε να προκαλεί την απέχθεια της εξουσίας. Στα μάτια της υψηλής κοινωνίας και των αρχών δεν ήταν τίποτα άλλο από ένα χυδαίο, θορυβώδες χόμπι που κρατούσε τους ανθρώπους μακριά από την άσκηση των χριστιανικών καθηκόντων τους και τα επαγγέλματά τους και επομένως από τα συμφέροντα των εργοδοτών τους. Παρ' όλες τις προσπάθειες της εξουσίας να το πατάξει μέσω της απαγόρευσης, η επίδρασή της ήταν μηδαμινή και ο κόσμος απλά συνέχιζε να παίζει. Με κάποιον τρόπο, έφτανε να δοκιμάζει τα όρια κοινωνικού ελέγχου των τοπικών και εθνικών κυβερνήσεων, δημιουργώντας «αστική αναταραχή»

...μπαίνουν στο παιχνίδι...

μέσω της αψήφησης των νόμων. Τα απαγορευτικά διατάγματα συνεχίστηκαν για αιώνες. Οι ποδοσφαιριστές έπρεπε να φυλακίζονται.

Το 1820 με την εκβιομηχάνιση και τον περιορισμό του ελεύθερου χρόνου για τους εργάτες, η ελίτ των κολλεγίων του Κέμπριτζ και της Οξφόρδης οικειοποιήθηκε το παιχνίδι. Μετά το 1880 και την κατάκτηση των εργατών για ελεύθερο χρόνο τα Σάββατα, άρχισε να παίζεται πάλι μαζικά από τα λαϊκά στρώματα. Η νίκη των εργατών του Μπλάκμουντ επί της ομάδας του κολλεγίου του Ήτον το 1883 σήμανε της επιστροφή του ποδοσφαίρου στις λαϊκές του ρίζες.

Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ

Η εξάπλωση του ποδοσφαίρου δεν άργησε. Οι Άγγλοι ναυτικοί και οι εργάτες σε εταιρείες εμπορίου έπαιζαν το αγαπημένο τους σπορ ανά τον κόσμο και γρήγορα άρχισαν να τους μιμούνται και οι τοπικοί πληθυσμοί. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πρώτες ομάδες της ηπειρωτικής Ευρώπης ήταν λιμάνια, όπως η Γένοβα στην Ιταλία, η Χάβρη στη Γαλλία, τα Μπιλμπάο και η Μπαρτσελόνα στην Ισπανία, το Αμβούργο στη Γερμανία. Σε λίγο χρονικό διάστημα έγινε το σήμα κατατεθέν στις φαβέλες της Βραζιλίας, στις παραγκουπόλεις των γκέτο της Νότιας Αφρικής, στις αλάνες της μετεμφυλιακής Ελλάδας.

...παίρνουν τη θέση σου στο τέρμα κι εσύ μένεις στην απέξω...

το ποδόσφαιρο στη σκιά

Η μπάλα

Μια κόκκινη μπάλα κυλάει
στο χώμα της Ελλάδας.
Απόγεμα
ο ήλιος λάμπει.
Σ' ένα σύννεφο παίζουν
ποδόσφαιρο.
Κανένας δεν διακρίνει στην
υγρή μπάλα
που κολλάει στην άμμο και
στριφογυρίζει στο χορτάρι
ένα κομμένο κεφάλι
που κυλάει στο χώμα της
Ελλάδας.
Οι φίλαθλοι γαβγίζουν στις
εξέδρες
το γκολ μπαίνει
θρίαμβος στα δίχτυα
ιαχές στους δρόμους
κι ο πόλεμος με το κουτσό
του ποδάρι
έτοιμος να κλοτσήσει τη γη
με το γήπεδο και τους
φιλάθλους
στου διαόλου τα δίχτυα.

(Λευτέρης Πούλιος, 1973)

Ο μεγιστάνας της Λάτσιο Σέτζιο Κρασιότι είπε κάποτε πως «το ποδόσφαιρο είναι η πιο γενικευμένη οικονομική υπόθεση στον κόσμο της εποχής της παγκοσμιοποίησης και του θριάμβου της ψυχαγωγίας. Ποιο άλλο εμπόρευμα αγοράζεται από τρία δισεκατομμύρια τηλεθεατές; Ούτε καν η Coca-Cola». Με το πέρασμα των χρόνων και λόγω της δημοφιλίας του, το ποδόσφαιρο πέρασε στα χέρια των επιχειρηματιών που επιδίωκαν τα κέρδη και την προβολή. Από τη στιγμή όμως που το συγκεκριμένο άθλημα αφορά τόσους ανθρώπους, εκτός από σημαντικό πεδίο κερδοφορίας γίνεται και πεδίο ιδεολογικής πάλης. Έτσι χρησιμοποιήθηκε σαν αντικείμενο της πιο χυδαίας ιδεολογικής εκμετάλλευσης και χρησιμοποιείται για την έξαψη του εθνικισμού, του ρατσισμού και άλλων δογματικών αντιλήψεων. Συχνά συναντάται η άποψη ότι το ποδόσφαιρο αποτελεί μέσο χειραγώγησης των μαζών, το σύγχρονο όπιο του λαού, κι αυτό γιατί χρησιμοποιήθηκε από αυταρχικά καθεστώτα για πολιτικές σκοπιμότητες (Μουσολίνι, Χίτλερ, Φράνκο, Μπερλουσκόνι, χούντα των συνταγματαρχών).

«Όσο υπάρχει ποδόσφαιρο, δεν φοβάμαι για την ανεργία στο Λίβερπουλ».

Μάργκαρετ Θάτσερ

ΦΟΙΣΙΣΜΌΣ ΚΑΙ ΠΟΔΌΣΦΑΙΡΟ

Το ποδόσφαιρο χρησιμοποιήθηκε από πολλά φασιστικά καθεστώτα. Ο Μουσολίνι το 1934 μετέτρεψε το ποδόσφαιρο σε μια προπαγανδιστική εκστρατεία υπέρ του φασισμού. Όπως και Πινοσέτ στη Χιλή. Το καθεστώς του Φράνκο στη Ισπανία με την Ρεάλ Μαδρίτης, διεκδικούσε την ανοχή της διεθνούς κοινής γνώμης. Ωστόσο το ποδόσφαιρο έγινε πρεσβευτής της δημοκρατίας και τα γήπεδα της Βαρκελώνης και της χώρας των Βάσκων, έγιναν «τα βουνά της αντίστασης» και τα «απόρθητα κάστρα της δημοκρατίας». Εκεί, κάθε Κυριακή, η αστυνομία του Φράνκο έχανε τη μάχη απέναντι στους λαούς της Ισπανίας που ξεδίπλωναν τις σημαίες τους ενάντια στη χούντα του. Έτσι το 1943, σ' ένα παιχνίδι σκάνδαλο, οι παίχτες της Μπαρτσελόνα αναγκάζονται απειλούμενοι από τον διαιτητή και την αστυνομία, να χάσουν από την Ρεάλ Μαδρίτης με σκορ 11 – 1.

ΧΙΤΛΕΡ + ΠΟΔΌΣΦΑΙΡΟ

Το 1942, η κατεχόμενη Ουκρανία και οι παίχτες της Δυναμό Κιέβου, κατέβηκαν στο γήπεδο απέναντι στους επίλεκτους του Χίτλερ. Η Γκεστάπο τους είχε προειδοποιήσει: «αν διανοηθείτε να κερδίσετε, θα πεθάνετε», αλλά οι παίχτες της Δυναμό δεν μπόρεσαν να καταπνίξουν την επιθυμία τους για αξιοπρέπεια. Μόλις τέλειωσε ο αγώνας τουφεκίστηκαν και οι 11 φορώντας τις φανέλες της αγαπημένης τους ομάδας. Η Δυναμό είχε κερδίσει.

ΜΟΥΝΤΙΑΛ 1978

Η δικτατορία της χώρας διοργάνωσε το Μουντιάλ του '78 στο στάδιο του Μπουένος Άιρες. Λίγο πιο πέρα από τις φιέστες υπήρχε το Αργεντινικό Άουσβιτς, το κέντρο βασανιστηρίων και εξολόθρευσης των αντικαθεστωτικών. Και λίγα χιλιόμετρα πιο μακριά τα αεροπλάνα έριχναν στο πάτο της θάλασσας ζωντανούς φυλακισμένους. Ο πάπας έδινε τις ευλογίες του και ο Χένρυ Κίσινγκερ, επίσημος προσκεκλημένος δήλωνε: «αυτή η χώρα έχει ένα σπουδαίο μέλλον σ' όλα τα επίπεδα», ενώ ο αρχηγός της Γερμανικής ομάδας ξεκαθάριζε, «η Αργεντινή είναι μία χώρα που βασιλεύει η τάξη, εγώ δεν έχω δει καμιά καταπίεση». Ο τελικός δόθηκε στην Αργεντινή ως μία επισφράγιση του πατριωτισμού που φέρνει τη νίκη. Την ώρα της απονομής των επάθλων οι Ολλανδοί παίχτες αρνήθηκαν να χαιρετήσουν τους δικτάτορες. Αυτό το Μουντιάλ, θύμισε σε πολλούς τους Ολυμπιακούς του '36, όπου ο Χίτλερ είχε πανηγυρίσει στο Βερολίνο.

...6ε κοιτούν αφ' υψηλού κι εσύ περιμένεις πάσα...

ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΠΑΓΟΝΔΑ

Το ποδόσφαιρο λειτουργώντας ως καθρέπτης της κοινωνίας αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα. Έτσι στα μέσα της δεκαετίας του 80' όταν η Νάπολη έπαιζε το καλύτερο ποδόσφαιρο στην Ιταλία χάρη στο μαγικό τρόπο του Μαραντόνα, αναβίωσε η αντιπαλότητα μεταξύ Βορρά και Νότου. Οι φίλαθλοι των ομάδων της Βόρειας Ιταλίας στα γήπεδα έβγαζαν όλο τους το μίσος:

*Τι άσχημη μυρωδιά
Μέχρι και οι σκύλοι την κοπανάνε
Οι Ναπολιτάνοι φτάνουν
Ω χολεριασμένοι
Με σαπούνη ποτέ πλυμένοι
Νάπολι σκατά, Νάπολι χολέρα,
Είσαι η ντροπή όλης της Ιταλίας.*

Το ίδιο συμβαίνει και στην Αργεντινή με την ομάδα της Boca juniors, που αποτελείται από παίχτες φτωχούς, με σγουρό μαλλί και σκούρο δέρμα:

*Όλοι πια ξέρουν ότι η Boca είναι νεκρή
Είναι όλοι νέγροι, είναι όλοι σάπιοι.
Πρέπει να δολοφονηθούν οι κόπροι
Είναι όλοι σάπιοι, όλοι χωριάτες
Πρέπει να πεταχθούν στο Riachuelo.*

Η ΣΗΜΑΪΑ

Είτε της ομάδας, είτε εθνική, η σημαία έχει μια πολύ συγκεκριμένη χρήση. Αυτή της ισοπέδωσης των ουσιαστικών διαφορών και της θεμελίωσης τεχνητών διαφορών ανάμεσα στους ανθρώπους. Ο σκοπός προφανής, η ενότητα απέναντι σε επίπλαστους εχθρούς. Η σημαία – σκέπη είναι το ίδιο φασιστική, είτε είναι γαλανόλευκη, είτε άλλου χρώματος. Όπως «δεν έχει σημασία» αν τα βάζεις με τον μετανάστη αντί με το αφεντικό, έτσι «δεν έχει σημασία» αν ο διπλανός σου στην εξέδρα είναι χρυσαυγίτης, γιατί έχετε την ίδια ομάδα, τα ίδια χρώματα. Μέχρι λοιπόν να δούμε τους οπαδούς (όχι τους λίγους, αλλά τους πολλούς) ενωμένους και «πολύχρωμους» να πετάνε τους χρυσαυγίτες έξω από τις ομάδες τους, η σημαίες θα κάνουν την σιωπηλή και αποτελεσματική δουλειά τους, όπως ακριβώς κάνουν κι έξω από τα γήπεδα.

ΕΘΝΙΚΉ ΕΠΙΘΥΟΣ ΩΝΞΕ ΥΕΙΟ ΣΟΥ!

Ας πάμε πίσω στο 2004. Στη χρονιά που στους έλληνες και στις ελληνίδες θυμίζει EURO, EUROVISION και ολυμπιακούς αγώνες. Εκείνη τη χρονιά που όλοι είχαν μαστουρώσει πίνοντας εθνική ταυτότητα και εθνική ανάταση. Σε μάς πάλι εκείνη η χρονιά θυμίζει τις επιπτώσεις αυτής της μαστούρας. Μας θυμίζει την 4η Σεπτέμβρη, που μετά από την νίκη της εθνικής αλβανίας επί της εθνικής ελλάδας, έλληνες μικροαστοί, εργάτες και αφεντικά, μπάτσοι και φασίστες, ως μια ομοιόμορφη μάζα, βγήκαν για κυνήγι αλβανών. Είτε γιατί αυτοί πανηγύριζαν επειδή κέρδισε η εθνική τους, είτε γιατί οι αλβανοί στη νίκη αυτή βλέπανε μια νίκη απέναντι στον ελληνικό ρατσισμό και την καταπίεση που έχουνε φάει στη μάπα τόσα χρόνια, είτε γιατί κι ας μην πανηγύριζαν, ήταν αλβανοί, ήταν απλά στόχος αυτής της μάζας. Ο απολογισμός αυτής της βραδιάς; Μια δολοφονία στη Ζάκυνθο και τριακόσιοι τραυματίες πανελλαδικά.

Και για όσους πίσω απ' όλα αυτά βλέπουν απλά προκλήσεις των αλβανών, δεν καταλαβαίνουν, είτε δεν θέλουν να καταλάβουν. Εμείς απλά βλέπουμε ρατσιστικό μίσος που αφήνει πίσω του θύματα.

Σίγουρα όλα αυτά καμιά σχέση δεν έχουν με το ίδιο το ποδόσφαιρο, απλά το ποδόσφαιρο ήταν η αφορμή. Αλλά όσο υπάρχουν αφορμές για να βγαίνουν οι εθνομαλάκες στο δρόμο για πογκρόμ και όσο δεν έχουν δημιουργηθεί αυτές οι καταστάσεις που θα τους κάνουν να μην τους περνάει καν απ' το μυαλό να βγουν, μέχρι τότε λοιπόν για όλους τους λόγους του κόσμου:

έλληνες (οπαδοί) ποτέ!

...φτιάχνουν «πρέπει», κανόνες και γραμμές...

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

«Οι εφοπλιστές στην Ελλάδα χρησιμοποιούν το ποδόσφαιρο σαν μέσο πολιτικής προβολής σε συνδυασμό φυσικά με τα κέρδη που έχουν από την εκμετάλλευση των "ποδοσφαιρο-εταιριών" τους και με την παράλληλη προσπάθεια για τον κοινωνικό και πολιτικό έλεγχο δια μέσου του ιδεολογικού και πολιτικού αποπροσανατολισμού των προλετάρων και της εκτόνωσής τους σε ακίνδυνες για το καθεστώς διεξόδους. Γι' αυτό ανακατεύονται άμεσα και προσωπικά με τις ποδοσφαιροεταιρίες (Βαρδινογιάννης, Νταϊφάς, Γουλανδρής κ.ά.)»

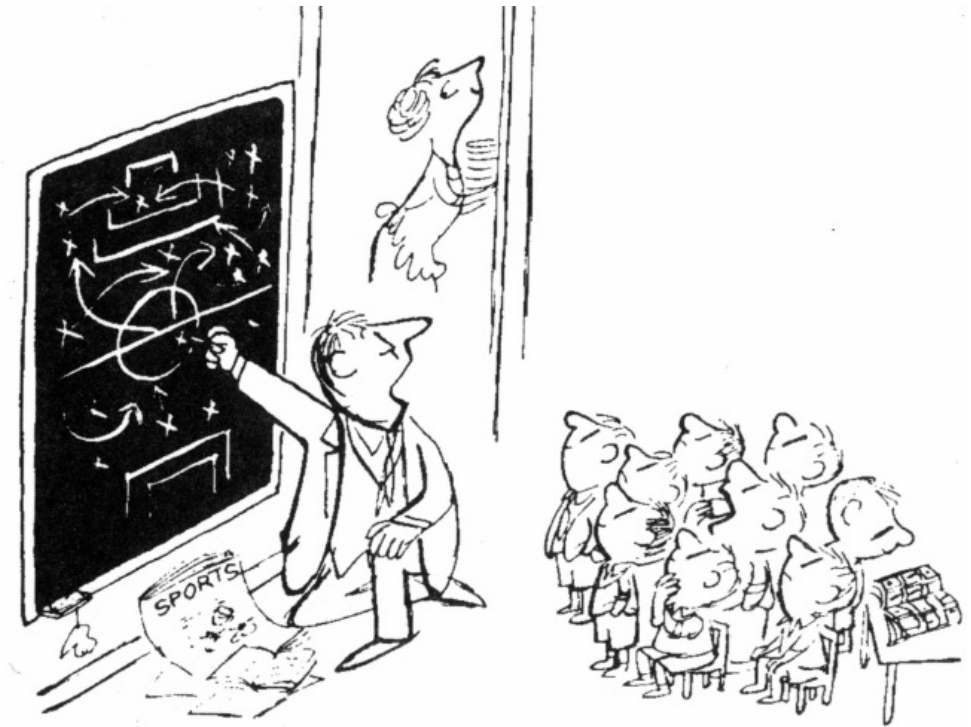
Απόσπασμα από την Προκήρυξη του ΕΛΑ για τοποθέτηση βόμβας στα γραφεία Ελλήνων Εφοπλιστών (31.7.1982)

ΦΑΡΜΑΚΕΪΟ ΠΟΥ ΤΡΕΧΟΥΝ

Σ' ένα βιβλίο του ο Σουμάχερ διηγείται ότι οι παίχτες της Γερμανίας το '86 είχαν πάρει μια ανυπολόγιστη ποσότητα φαρμάκων και μεγάλες δόσεις ενός μεταλλικού νερού αγνώστου προελεύσεως. Οι νικητές έτρεχαν «σαν τρένα» και πολλοί αναρωτήθηκαν αν εκείνη η ομάδα αντιπροσώπευε τη χώρα ή την Γερμανική βιομηχανία χημικών. Οι παίχτες υποχρεωμένοι να νικήσουν πολλές φορές μετατρέπονται σε «φαρμακεία που τρέχουν». Και το ίδιο σύστημα που τους υποχρέωνε στο ντόπινγκ αν πιαστούν από τους ελέγχους τους καταδικάζει.

...και το παιχνίδι γίνεται αγγαρεία!

Όταν τα απωθημένα των άλλων μπαίνουν στο παιχνίδι σου...

Το ποδόσφαιρο

ΣΤΟ ΦΩΣ

Παρά τον φασιστικό και ρατσιστικό οχető που ξερνάνε οι οπαδοί διαφόρων ομάδων, το ποδόσφαιρο επιτρέπει τη συμμετοχή σ' όλους. Είναι το «δημοκρατικότερο» άθλημα γιατί μπορούν να παίξουν και να διακριθούν οι πάντες. Οι κοντοί, οι ψηλοί, οι χοντροί, οι λιγότερο υγιείς, οι μορφωμένοι και οι αμόρφωτοι, οι ευγενείς και οι αγροίκοι. Είναι τόσο δημοκρατικό που δεν επιτρέπει ούτε στον Πελέ, ούτε στον Μαραντόνα να μεταβιβάσουν κάτι από το ποδοσφαιρικό τους ταλέντο στα παιδιά τους. Το ποδόσφαιρο είναι ο κατεξοχήν χώρος που αποδεικνύει ότι η ιδιοφυία δεν κληρονομείται.

Το ποδόσφαιρο στους ποδοσφαιριστές

Στην παρισινή εξέγερση του Μάη του '68, όταν χιλιάδες εργάτες απεργούσαν, οι φοιτητές είχαν καταλάβει τα πανεπιστήμια, ο πρόεδρος είχε εγκαταλείψει τη χώρα και η Γαλλία βρισκόταν στο χείλος της επανάστασης, οι ποδοσφαιριστές δεν μπορούσαν να μείνουν εκτός της κατάστασης. Ποδοσφαιριστές κατέλαβαν τα κεντρικά γραφεία της Γαλλικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας και εξέδωσαν μια ανακοίνωση:

«Εμείς, οι ποδοσφαιριστές, που ανήκουμε σε διαφορετικές ομάδες της επικράτειας του Παρισιού, αποφασίσαμε να καταλάβουμε τα κεντρικά γραφεία της Γαλλικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας. Όπως ακριβώς οι εργάτες καταλαμβάνουν τα εργοστάσιά τους και οι φοιτητές τις σχολές τους. Γιατί; Για να επιστρέψουμε στους 600.000 ποδοσφαιριστές στη Γαλλία και στους χιλιάδες φίλους τους αυτό που τους ανήκει. Το ποδόσφαιρο, το οποίο τους καταλήστεψαν οι ποντίφικες της Ομοσπονδίας για να εξυπηρετήσουν τα εγωιστικά τους συμφέροντα ως κερδοσκόποι του αθλητισμού. Τώρα είναι στο χέρι σας, ποδοσφαιριστές, γυμναστές, προπονητές μικρών ομάδων, αμέτρητοι φίλοι και οπαδοί του ποδοσφαίρου, φοιτητές και εργάτες, να διατηρήσετε την ποιότητα του αθλήματός σας· αρκεί να ενωθείτε μαζί μας ώστε:

Να απαιτήσουμε (μέσω δημοψηφίσματος των 600.000 ποδοσφαιριστών, που θα ελεγχθεί απ' τους ίδιους) την άμεση παύση των κερδοσκοπών του ποδοσφαίρου και όσων προσβάλλουν την υπόσταση των ποδοσφαιριστών. Ν' απελευθερώσουμε το ποδόσφαιρο από την κηδεμονία του χρήματος των ελεεινών ψευτο-ευεργετών του, που είναι η ρίζα όλης της σήψης του ποδοσφαίρου. Και να απαιτήσουμε από το κράτος τις επιδοτήσεις που παραχωρεί σε όλα τ' άλλα αθλήματα και τις οποίες οι ποντίφικες της Ομοσπονδίας δε διεκδίκησαν ποτέ.

...η χαρά γίνεται...

Ενωμένοι θα ξανακάνουμε το ποδόσφαιρο αυτό που δεν έπρεπε ποτέ να πάψει να είναι – το άθλημα της χαράς, το άθλημα του αυριανού κόσμου που όλοι οι εργάτες έχουν αρχίσει να χτίζουν. Όλοι στην Avenue d' Iena 60!»

Επιτροπή Δράσης των Ποδοσφαιριστών

ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΪΟ ΤΟΥ '68 ΣΤΟ ΜΑΪΟ ΤΟΥ 2012

Στη διαδήλωση της Μαδρίτης, εκτός όλων των σωματείων εργαζομένων που συμμετείχαν, διαδήλωσαν και οι παίκτες της ποδοσφαιρικής ομάδας Rayo Vallecano. Οι παίκτες ύστερα από ομόφωνη απόφαση ανακοίνωσαν στη διοίκηση πως τη συγκεκριμένη μέρα θα απεργήσουν, δεν θα προπονηθούν και θα κατέβουν όλοι μαζί στους δρόμους της Μαδρίτης. Έτσι λοιπόν, την προηγούμενη μέρα, Τετάρτη 28 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε διπλή προπόνηση ώστε να διαδηλώσουν την επόμενη μαζί με τους εκατοντάδες χιλιάδες απεργούς της Μαδρίτης. Ο τερματοφύλακας Joel Robles σε συνέντευξη τύπου για το θέμα δήλωσε πως «η απόφασή μας ήταν κοινή, είμαστε όλοι μαζί σε αυτήν την κίνηση, θεωρούμε πως κάνουμε το σωστό και αυτή τη μέρα πρέπει να είμαστε στον δρόμο και όχι στο γήπεδο». Η ποδοσφαιρική ομάδα της Rayo ήταν η μόνη που συμμετείχε ενεργά στην απεργία.

Η ομοσπονδία των ισπανών ποδοσφαιριστών Asociación de Futbolistas Españoles (AFE), εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία ανέφερε: «Η Ομοσπονδία εκφράζει δημόσια την υποστήριξή της στα συνδικάτα που συμμετέχουν στην απεργία της 29ης Μαρτίου και δηλώνει την αλληλεγγύη της προς όλους τους εργαζόμενους». Οι οργανωμένοι οπαδοί της Rayo στον αγώνα της ομάδας τους με τη Villareal τέσσερις μέρες πριν την γενική απεργία κάλεσαν και αυτοί τον κόσμο να συμμετέχει στις διαδηλώσεις αναρτώντας πανό που έλεγε: «Vallecas por la huelga general», δηλαδή η περιοχή Vallecas συμμετέχει στη γενική απεργία. Η ομάδα της Rayo, που από τη φετινή σεζόν αγωνίζεται στην πρώτη κατηγορία του ισπανικού πρωταθλήματος (La Liga) και εδρεύει στην περιοχή Vallecas της Μαδρίτης, μια εργατική περιοχή με έντονη ιστορία εργατικών και κοινωνικών αγώνων, αποτελεί για την Ισπανία ομάδα σύμβολο. Οι οπαδοί της ομάδας, γνωστοί ως Buceñeros, συμμετέχουν ενεργά σε αντικυβερνητικούς, εργατικούς και κυρίως αντιφασιστικούς αγώνες στην Μαδρίτη, ενώ πολλές φορές έχουν φωνάξει στην κερκίδα τους συνθήματα εναντίον της πολιτικής ηγεσίας της χώρας και έχουν σηκώσει πανό με αντιρατσιστικά και αντιφασιστικά μηνύματα. Ενώ στην Ισπανία αλλά και έξω από τη χώρα εκτιμάται το γεγονός αυτό, στη Μαδρίτη η Rayo και οι οπαδοί της αποτελούν το μαύρο πρόβατο καθότι οι άλλες δύο μεγάλες ομάδες της πόλης, η

...και το παιχνίδι δεν είναι πια δικό σου...

Real και η Athletico, δεν φιλοξενούν στις τάξεις των οπαδών τους, κυρίως των οργανωμένων, προοδευτικά τμήματα της μαδριλένικης νεολαίας. Μάλλον το αντίθετο. Η εθνικιστική και νεοφασιστική τάση ελέγχει δυστυχώς τα οργανωμένα μπλοκ των δύο αυτών ομάδων. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε πως στο παιχνίδι μεταξύ Real και Rayo στο στάδιο Bernabeu, πριν αλλά και μετά τον αγώνα, σημειώθηκαν σοβαρά επεισόδια μεταξύ οπαδών των δύο ομάδων που φυσικά είχαν σαν αφετηρία τις ιδεολογικές διαφορές των αντίπαλων οπαδών. Η αστυνομία πραγματοποίησε δεκάδες συλλήψεις φίλων της Rayo με αποτέλεσμα να τους απαγορευτεί η είσοδος σε όλα τα γήπεδα της Ισπανίας μέχρι το τέλος του πρωταθλήματος.

Η ομάδα της Rayo με την ιστορία της και την περιοχή που εδρεύει αλλά και τον κόσμο που τη στηρίζει είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας ομάδας με έντονη σχέση μεταξύ ποδοσφαίρου και κοινότητας. Οι κάτοικοι της περιοχής Vallecas είναι υπερήφανοι για την ομάδα τους, για την εναλλακτική ποδοσφαιρική και όχι μόνο, κουλτούρα που έχει υιοθετήσει ο σύλλογος και μας προσφέρουν ένα παράδειγμα για το πώς γίνεται παίκτης και οπαδοί να μην ζουν και κινούνται σε δύο διαφορετικά παράλληλα σύμπαντα όπως κατά κόρον συμβαίνει στις μεγαλύτερες ομάδες του πλανήτη. Σε αντίθεση με το Bernabeu και το Vicente Calderón που φιλοξενούν χιλιάδες φίλους της Real και της Athletico το μικρό γήπεδο της Rayo έχει κατά μέσο όρο 10000 εισιτήρια ανά αγώνα. Όμως η ατμόσφαιρα στο γήπεδο, οι φωνές των οπαδών, η ηρωική προσπάθεια των παικτών και η σχέση τους με τους οπαδούς κάνουν το «Τερέζα Ριβέρο» μια έδρα διαφορετική. Μια έδρα όπου κυριαρχεί μια αυθεντική γηπεδική ατμόσφαιρα σε αντίθεση με τις παραπάνω έδρες που θυμίζουν περισσότερο θέατρο και πασαρέλες αστεριών της σόου-μιτζ. Από την άλλη, η έντονη πολιτική και κοινωνική δραστηριοποίηση, όχι μόνο των φίλων της Rayo αλλά και των παικτών της, είναι μια άλλη πρόταση για το ποδόσφαιρο που θέλουμε. Ένα ποδόσφαιρο που δεν είναι ξεκομμένο από τις ανάγκες της κοινωνίας και τα προβλήματά της, τις αγωνίες της και τους αγώνες της, αλλά αποτελεί μέρος της.

*«Όπως καταλάβατε
ερχόμαστε από μια εργατική συνοικία της Μαδρίτης:
την Δημοκρατία της Valleka!
Και υπάρχει μια ταπεινή ομάδα ποδοσφαίρου
Είμαστε όλοι από χόμπι ... Αντιφασίστες!»*

(Rayo Vallecano – περηφάνια για την εργατική τάξη)

ΜΈΣΣΟ ΣΤΙΣ ΟΜΪΔΕΣ

Μπορεί το ποδόσφαιρο να αποτελεί μέσω χειραγώγησης των λαών, όμως υπάρχουν και παραδείγματα που αντιτίθενται σ' αυτή τη λογική.

- Στη Μεγάλη Βρετανία, ο Μπόμπι Σαντς, γνωστός ποδοσφαιριστής και μουσικός, διατέλεσε βουλευτής του IRA και ξεψύχησε το Μάη του 1984 στη φυλακή κάνοντας απεργία πείνας. Το όνομά του τραγουδούν οι οπαδοί της Σέλτικ σε κάθε γκολ ενάντια της Ρέντζερς (διαμάχη που ξεκινάει από τους αγώνες ανεξαρτησίας της Σκωτίας).
- Ο Ρόμπι Φάουλερ, παίχτης της Λίβερπουλ, σήκωσε τη φανέλα του και από κάτω υπήρχε μήνυμα συμπαράστασης στους απεργούς λιμενεργάτες (τιμωρήθηκε από τη FIFA). Εξάλλου, το μεγαλύτερο ντέρμπι της χρονιάς για τη Λίβερπουλ (που αντιπροσωπεύει την εργατική τάξη) είναι αυτό με τους «εφοπλιστές» της Έβερτον (καθαρά αστική ομάδα).
- Στη γειτονική Ιταλία υπάρχουν ομάδες όπως οι: Λιβόρνο, Έμπολι, Ανκόνα, Περούτζια και Μοντένα που είναι γνωστές για την αντιρατσιστική τους δράση. Οι φίλαθλοί τους διαπερνώνται από αριστερή ιδεολογία και στους αγώνες κρεμούν πανό με επαναστατικά σύμβολα. Οι ομάδες αυτές έχουν υποστεί εχθρική διαιτησία και οι περισσότερες έχουν υποβιβαστεί.
- Στην Ισπανία, η Μπαρτσελόνα, αιώνια αντίπαλος της βασιλοκρατούμενης και συντηρητικής Ρεάλ, μέχρι και πριν δύο χρόνια ήταν η μοναδική ομάδα που δεν έχει φορέσει φανέλα με σλόγκαν χορηγού (εκτός της UNICEF στην οποία έδινε ένα ποσοστό των κερδών της), ενώ ανήκει ολοκληρωτικά στα μέλη της (δεν έχει γίνει Ανώνυμη Εταιρία). Η Μπάρτσα για τους Καταλανούς δεν είναι μόνο μια ομάδα αλλά μια ιδέα που εκφράζει τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα τους ενάντια στους Ισπανούς. Κατά την περίοδο της δικτατορίας του Φράνκο το γήπεδό της υπήρξε χώρος αντίστασης προς το καθεστώς του. Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται η Αθλέτικ Μπιλμπάο και η Ρεάλ Σοσιεδάδ που δεν δέχονται Ισπανούς παίχτες στην ομάδα.
- Η Ίντερ (το όνομα της ομάδας είναι Internazionale, δηλαδή Διεθνής), είναι η αγαπημένη ομάδα του υποδιοικητή Μάρκος των Ζαπατίστας. Η διοίκηση της Ίντερ δώρισε ένα ασθενοφόρο στους Ζαπατίστας, ενώ ο αρχηγός της ομάδας Αργεντίνος πρότεινε τα πρόστιμα των παικτών και τα έσοδα από τα μηνύματα των κινητών να δοθούν για την ανοικοδόμηση του χωριού Τσιναχαντάν, που καταστράφηκε από επίθεση του κυβερνητικού στρατού. «Πιστεύουμε σε έναν καλύτερο κόσμο που θα τον εμπλουτίζουν οι διαφορετικές πολιτιστικές εκφράσεις και έθιμα όλων των λαών», έγραψε ο Ζανέτι για να απαντήσει ο υποδιοικητής Μάρκος, «Αδέλφια μας της Ίντερ, σας ευχαριστούμε για τη βοήθειά σας. Περιμένουμε με αγωνία την στιγμή που η ομάδα των Ζαπατίστας θα σας αντιμετωπίσει».

...οι άλλοι αποφασίζουν, αν θα παίξεις ...

ΖΑΝΚΤ ΠΑΟΥΛΙ

Η στροφή της ζανκτ πάουλι, ξεκίνησε την δεκαετία του '80. Από τότε μέχρι σήμερα, δεν είναι λίγα τα γεγονότα που την έκαναν μια τόσο ξεχωριστή ομάδα. Από τον καθολικό αποκλεισμό των φασιστών από το γήπεδό της, έως και τον -μέχρι πρόσφατα- χειροκίνητο πίνακα που δείχνει το σκορ («Against modern football») είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά που έχουν προσελκύσει το πολιτικοποιημένο της κοινό παγκοσμίως.

Ας ξεχωρίσουμε δύο στιγμιότυπα από την ιστορία της.

Το 2006 η ζανκτ πάουλι ξεκίνησε να διοργανώνει ένα ξεχωριστό παγκόσμιο κύπελο στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν χώρες που δεν αναγνωρίζονται επίσημα από την FIFA. Χώρες όπως το Θιβέτ και η Γροιλανδία συναντήθηκαν σε μια διοργάνωση στην οποία η ζανκτ πάουλι συμμετέχει ως “Δημοκρατία του Ζανκτ Πάουλι”.

Το 2002 οι οπαδοί της ζήτησαν να κατέβουν από το γήπεδό τους οι διαφημίσεις σεξιστικού περιεχομένου.

Αυτοί είναι μερικοί απ' τους λόγους που γουστάρουμε την ζανκτ πάουλι και δε θα πάψουμε να φέρουμε περήφανα πάνω μας την γνωστή νεκροκεφαλή.

...ή αν θα φύγεις!

Λιβόρνο

Το Λιβόρνο βρίσκεται βορειοδυτικά της Ρώμης, στην περιφέρεια της Τοσκάνης και είναι ένα από τα σημαντικότερα ιταλικά λιμάνια, πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας. Ως λιμάνι, παραδοσιακά γινόταν "καταφύγιο" για κατατρεγμένους από (όλων των τύπων) τις εξουσίες και, όχι τυχαία, έγινε γενέτειρα πόλη του Κομμουνιστικού Κόμματος Ιταλίας. Αυτό το τελευταίο, σε συνδυασμό με τη γεωγραφική του θέση στον πλούσιο ιταλικό Βορρά, το καθιστά κάτι σαν σύγχρονο γαλατικό χωριό. Η πόλη είναι ένα ξεκάθαρα κόκκινο προπύργιο, περιβαλλόμενο από ανטיפάλους, με τους οποίους έχει από τοπικιστικές έως ιδεολογικοπολιτικές διαφορές. Οι διαμάχες αυτές, αλλά και η αριστερή ταυτότητα των κατοίκων της πόλης, ήταν αναμενόμενο να δώσουν το στίγμα τους στην μορφή και το περιεχόμενο που πήρε η ενασχόληση με το ποδόσφαιρο για τους Λιβορνέζους. Σφυροδρέπανα στα πανό και τις χορογραφίες, σημαίες με τον Τσε Γκεβέρα, παίχτες που πανηγυρίζουν τα γκολ με τις συμβολικά υψωμένες γροθιές τους (όπως ο Λουκαρέλι, το αγαπημένο παιδί της κερκίδας των brigade autonome livornesi, των οποίων είναι και μέλος), πλήρης αντίθεση στο "moderno calcio", συγκρούσεις και παραδοσιακή κόντρα με τους φασίστες της Λάτσιο, είναι μόνο ορισμένα από τα στοιχεία που συνθέτουν ένα ξεχωριστό οπαδικό κίνημα, σαφέστατα πολιτικοποιημένο, σαφέστατα αντικαπιταλιστικό. Σε μια εποχή μάλιστα που οι κυρίαρχοι εξισώνουν τον φασισμό και τον κομμουνισμό, σαν κινήματα ακραία, που δεν έχουν καμία θέση στον επαγγελματικό αθλητισμό, το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των οπαδών της ομώνυμης τοπικής ομάδας της πόλης, a.s. Livorno calcio, προσδιορίζονται ως κομμουνιστές, αποτελεί από μόνο του ένα δείγμα αντίθεσης στο νέο ποδοσφαιρικό καθεστώς που εξορκίζει την πολιτική από το γήπεδο και την κερκίδα, και επιθυμεί την πλήρη τους αποστέρωση. Ένα αποστειρωμένο περιβάλλον είναι ιδανικότερο πεδίο εμπορευματικής εκμετάλλευσης του σπορ και αυτό φαίνεται να το ξέρουν καλά οι κυρίαρχοι, αλλά και οι ανυπόταχτοι Λιβορνέζοι, που αντιπροτάσσουν τα λόγια του αγαπημένου τους Τσε. **«Το ποδόσφαιρο δεν είναι ένα ακόμη άθλημα, αλλά ένα όπλο της επανάστασης»...**

Όταν οι άλλοι παίρνουν το παιχνίδι σου...

ΟΝΤΙΦΑΣΙΣΤΕΣ ΟΠΟΔΟΪ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΗΠΕΔΟ

Το γήπεδο, έκτος από χώρος διεξαγωγής ενός ποδοσφαιρικού αγώνα, είναι και το μέρος όπου οι άνθρωποι ξεσπούν, συγκινούνται, εκφράζονται. Πώς λοιπόν να αφήσει αδιάφορος τους εκφραστές της επιβεβλημένης εξουσίας, της βίαιης χειραγώγησης των «μαζών», δηλαδή τους φασιστο-εθνικιστές και νεοναζί; Όπου όμως εκκολάπτονται τα φιδάκια, θα υπάρξουμε πάντα εμείς απέναντί τους, οι αντιφασίστες αγωνιστές, να τους καταπνίγουμε το βουτηγμένο στο μίσος δηλητήριο που εκχέουν. Στους γηπεδικούς χώρους λοιπόν, φίλαθλοι έχουν δημιουργήσει ομάδες με αντιφασιστικά και αντιρατσιστικά χαρακτηριστικά, με έμπρακτους αγώνες σε αυτή τη κατεύθυνση. Εγχώρια, κάποιοι από αυτούς που αγωνίζονται ενάντια στα φασιστοειδή είναι οι εξής:

Γ E N T A G I N

(ατρόμητος αθηνών)

Έτος ίδρυσης 1980, από αγωνιστές Περιστεριώτες που τους ένωνε η αγάπη για την ομάδα τους, μα πάνω απ' όλα η απόφασή τους να αντιτάσσονται με σθένος στα φασιστικά στοιχεία, εντός και εκτός γηπέδου. Τα αντί-ναζί πανό τους αναρτώνται πάντα σε περίοπτη θέση του γηπέδου, ενώ δεν λείπουν ποτέ τα αντιρατσιστικά συνθήματα. Οι δράσεις τους εκτός γηπέδου πολλές, όπως, συμμετοχές σε αντιφασιστικές πορείες, χαρακτηρισικά παζάρια, έντονη παρουσία σε κοινωνικό-πολιτικά δρώμενα της πόλης τους. Μαχητές, όπως σημαίνει και το όνομά τους στα αραβικά, συνεχίζουν λένε κι οι ίδιοι, ενωμένοι χωρίς να φοβούνται κανέναν.

Π Α Ν Α Χ Α Ι Κ Η

(παναχαϊκή)

«Ως «NAVAJO ANTIFA» είμαστε φίλαθλοι της Παναχαϊκής, που αγωνιζόμαστε μέσα και έξω από τα γήπεδα, ενάντια στον φασισμό και τον ρατσισμό, και ενάντια στην σαπίλα του "μοντέρνου" ποδόσφαιρου, που έχει μετατρέψει ένα κοινωνικό άθλημα σε μπίζνα Ανωνύμων Εταιριών και αφεντικών, που χρησιμοποιούν μπράβους και τραμπούκους. ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ ΟΛΗ Η ΓΗ ΚΑΙ ΜΙΑ ΖΩΗ ΜΟΝΟ ΠΑΝΑΧΑΪΚΗ.» Χαρακτηριστικά μόνιμοι τους περιγράφουν εδώ, την αγάπη για το αυθεντικό ποδόσφαιρο και τη καθαρή απ' το ρατσιστικό μίσος κοινωνία.

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΖΩΝΗ

(παναιτωλικός)

Η Αυτόνομη Ζώνη είναι μια συλλογικότητα οπαδών του Παναιτωλικού που εναντιώνεται στον ρατσισμό, στον φασισμό, στη κρατική καταστολή αλλά και στην εμπορευματοποίηση και μοντερνοποίηση του ποδοσφαίρου και του αθλητισμού γενικότερα. Χαρακτηριστικά, επίσης, αναφέρουν σε πανό στο κέντρο του γηπέδου πως κάτω απ' τη σημαία τους χωράνε όλοι εκτός απ' το ρατσισμό και το φασισμό.

ΜΙΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΟΜΑΔΑ

προοδευτική έκρηξη τούμπας

Εδώ δεν έχουμε απλά περίπτωση μόνο κάποιων φιλάθλων μιας ομάδας, αλλά για ένα ποδοσφαιρικό φαινόμενο. Πρόκειται για μια ομάδα, που δημιουργήθηκε εξ' ολοκλήρου από ανθρώπους, του αναρχικού-αντιεξουσιαστικού χώρου, με σκοπό την ανάδειξη του αυθεντικού ποδοσφαίρου, τσακίζοντας τα ρατσιστικά, φασιστικά και σεξιστικά φαινόμενα.

...είναι επιτέλους ελεύθερος να πας να παίζεις πάλι με τον τρόπο σου...

παρόρρηση

προσωπική εμπειρία μέσα από τους συνδέσμους

Πάντα έβλεπα το ποδόσφαιρο αλλά και τον αθλητισμό γενικά, σαν ένα κομμάτι τις κοινωνίας. Μια μάζα ετεροκλήτων ανθρώπων που ασχολούνται ή παρακολουθούν το άθλημα και τους ενώνει μια αγάπη για κάτι. Η αγάπη μερικές φορές έφτανε στο επίπεδο του φανατισμού και εκεί υπάρχει το πρόβλημα. Ξεχνάμε ότι η *μπαλίτσα* είναι παιχνίδι που παίζαμε μικροί, χωρίς λεφτά και οπαδούς (έκτος από το έτερον ήμισυ που προσπαθήσαμε να εντυπωσιάσουμε, με ανάμεικτα αποτελέσματα), χωρίς μίσος, αλλά με πάθος. Τα τσακισμένα γόνατά μας στα τσιμέντα έβρισκαν παυσίπονο όταν βλέπαμε να ματώνουν την φανέλα τα ινδάλματα μας στα χωμάτινα ή χορταρένια γήπεδα.

Φοράγαμε την φανέλα της ομάδας μας όταν παίζαμε και μετά στην κερκίδα να φωνάζουμε μέχρι να πεταχτεί η φλέβα στο κούτελο. Εκείνες τις στιγμές, ούτε προβλήματα είχαμε, ούτε φόβους, ούτε άγχη και έγνοιες. Ένας παππούς που συναντούσα στο γήπεδο μου είχε πει, η μπάλα είναι η χαρά της Κυριακής. Βλέπω μου είτε τους γείτονές μου, τα παιδιά της γειτονιάς μου εδώ στο γήπεδο. Τα λεμέ, τρώμε ένα σουβλάκι, μοιραζόμαστε το πασατέμπο και μετά πάμε σπίτι. Δεν πειράζει άμα χάσουμε, άμα νικάμε, απλά να παίζουμε καλά και να βλέπω αγάπη για κάτι που κάνει ο άλλος με την φανέλα. Είτε παίχτης, είτε πάγκος, προπονητής, πρόεδρος.

Κοντά σε μια τέτοια γειτονιά, μεγάλωσα και 'γω και ασχολήθηκα με την ομάδα της. Μια ομάδα με ιστορία και οπαδούς τρελούς που λέμε. Μια ομάδα όμως, που κράταγε το «γειτονιά». Θυμάμαι παίχτες και προπονητές, αλλά και πρόεδρους να προέρχονται από την περιοχή και να τους μιλάς με το μικρό τους όνομα, τα χρόνια περνούσαν, όλο και πιο πολύ έμπαινα μέσα στο κόλπο που λένε, και έβλεπα τα πράγματα διαφορετικά. Άρχισα να οργανώνω κερκίδα ανεβασμένος στο κάγκελο, τύμπανα και καπνογόνα ήταν η ζωή μου κάθε Κυριακή. Η ομάδα μου κάποια στιγμή έπεσε σε μια κατάσταση απίστευτη, με χρωστούμενα και λαμογιές τεράστιες από τους ανθρώπους της διοίκησης. Έφτασε στην Δ'εθνική. Τότε, πήραμε απόφαση να φτιάξουμε ξανά ένα σύνδεσμο, που θα πάρει μέρος στην ανάστασή της. Μπήκα πρόεδρος χωρίς να το θέλω, αλλά ακολούθησα αυτούς που με εμπιστεύτηκαν και σήκωσα το βάρος. Μπήκαμε πολύ ενεργά στο οπαδικό κίνημα, με φωνή και πάθος απεριόριστο. Ήρθαμε τότε και σε επαφή με τους ράντικαλ φανς, που είχαν ξεκινήσει τη δράση τους. Όντας άνθρωπος που έχω σχέση με τον αντιεξουσιαστικό χώρο, προσπάθησα με

απλές κινήσεις να κρατήσω τον σύνδεσμό μου μακριά από ναρκωτικά, επεισόδια και ρατσιστικές φασιστικές πρακτικές. Δεν προσπάθησα να προσδώσω καμία πολική ταυτότητα, αλλά να επικοινωνήσω μέσα από κει με κόσμο και να γίνουμε μια ακόμα φωνή λογικής εναντίον στο μοντέρνο ποδόσφαιρο. Οι κινήσεις μας βρήκαν συμπαραστάτες και αρχίσαμε να αρθρογραφούμε σε εφημερίδες και οπαδικά έντυπα, να μιλάμε με ραδιόφωνα. Οι αποφάσεις στο σύνδεσμό μας γίνονταν με συνελεύσεις και ομοφωνία, όσο δυνατόν. Πανιά και σημαίες φτιάχνονταν από μας, όλοι μαζί, στο χέρι. Απαιτήσαμε και το καταφέραμε, να έχουμε λόγο στην διοίκηση. Στήσαμε μπλογκ και ραδιόφωνο που μεταδίδαμε αγώνες από το γήπεδο και κάναμε εκπομπές με μουσικές κτλ., καιρός περνούσε και όλο και πολλοί άνθρωποι έρχονταν σε επαφή με μας. Ο σύνδεσμος έγινε στέκι. Καφεδάκι και κουβέντα, πλείστέσιον και προ, μέχρι τα μεσάνυχτα. Οι γειτονιά κατέβαινε να μας μιλήσει και να αράξει μαζί μας.

Η διοίκηση δυστυχώς, πελαγοδρομούσε στην ανικανότητά της να διαχειριστεί τα νέα δεδομένα της ομάδας και τις κρίσεις που χτύπησε την κοινωνία, αρά και το άθλημα. Άνθρωποι ερχόντουσαν και φεύγανε, ή τους διώχναμε καλώς ή κακώς. Μέσα στο σύνδεσμο, ήρθε γκρίνια και προβοκάτορες. Μυρίστηκαν λεφτά και δύναμη και δεν άργησαν οι απειλές και οι εκβιασμοί από παντού. Είχε έρθει η ώρα των αποφάσεων. Ένας τοίχος υψώθηκε να αναχαιτίσει το κατέλωμα, αλλά δεν τα κατάφερε. Μέσα σε λίγο καιρό ήρθε η διάλυση. Μετά από λίγο, ο ανεξάρτητος σύνδεσμος είχε γίνει υποχείριο της ομάδας και της διοίκησης. Όσο ο καιρός περνούσε, ο κόσμος της κερκίδας από φίλος της περιοχής έγινε μάλιστα. Επεισόδια και φασίστες πήραν την θέση τους στο γήπεδο. Οι ευθύνες όλων μας για αυτά που γίνονται είναι τεράστιες. Το γήπεδο για μένα είναι χώρος που μπορείς να παρέμβεις και να δώσεις φωνή. Είτε σε πολικό, είτε σε καθαρά οπαδικό επίπεδο. Εναντίον στην εμπορευματοποίηση του αθλήματος και των συνδέσμων, που είναι κέντρα εξουσίας για κάποιους. Εναντίον σε διοικήσεις, που στόχο έχουν να πάρουν, να σε χρεώσουν και να φύγουν. Εναντίον σε μπάτσους και ναζί, που θέλουν να έχουν στρατούς ανεγκέφαλων σε κάθε γειτονιά για να τους χρησιμοποιούν κατά το δοκούν.

Κλείνοντας όμως θέλω να πω σε όλους τους οπαδούς, μείνετε και παλέψτε για κάτι που αγαπάτε, δημιουργήστε αυτό που ονειρεύεστε για την δική σας κερκίδα. Να γνωρίζετε όμως, ότι θα έρθει και η μέρα που θα πείτε «ως δω» και θα πρέπει να φύγετε. Αλλιώς, θα σας φάει το σκοτάδι, που μερικές φορές δεν παλεύεται, κακά τα ψέματα. Γυριστέ στην ρίζα και στις αλάνες και στους δρόμους και παίξτε εκεί το παιχνίδι.

...κι *as* κάτσουν οι άλλοι...

Ποίηση, Πογοτεχνία και... ποδόσφαιρο

«Έχοντας δοκιμάσει αμέτρητες εμπειρίες, μπορώ να πω με σιγουριά, ότι όσα γνωρίζω σχετικά με την ανθρώπινη ηθική τα χρωστώ στο ποδόσφαιρο».
(Α. Καμύ)

Το ποδόσφαιρο εκτός από τεχνική είναι και τέχνη. Η τέχνη του απρόοπτου, του αναπάντεχου αναδύεται κάποιες φορές, όταν τίποτε δεν είναι προκαθορισμένο. Αυτό ακριβώς αγάπησε η λογοτεχνία και η ποίηση στο ποδόσφαιρο. Το αδύνατο, το πάθος, την μοναδική στιγμή που φέρνει μια ανατροπή. Από τον Αλμπέρ Καμύ μέχρι τον Αν. Εμπειρικό και από Ρ. Αλμπέρτι μέχρι τον Εγγονόπουλο και τον Π. Παζολίνι, δεκάδες συγγραφείς ασχολήθηκαν με το ποδόσφαιρο. Γιατί το ποδόσφαιρο είναι άλλη μια έκφραση της ζωής και η τέχνη αυτό ακριβώς κάνει: απομονώνει μια «μεγάλη» στιγμή και πάνω σ αυτή εκφράζει συναισθήματα, χτίζει συγκινήσεις....

Κόκκινη κάρτα

Για λόγους πρόνοιας
συχνά επικοινωνώ από τώρα
με την Κόλαση.
Κι όλο ρωτάω κάτι φιλαράκια
πρώην αγγέλους
ποιες οι συνθήκες
και το τι μας περιμένει.
Μου λένε για καζάνια, γι' αλυσίδες
για βασανιστήρια, τα γνωστά.
Όμως εσχάτως επιμένουν
στον αθλητισμό:
εδώ κι ποδοσφαιριστές, μου λένε
με κομμένα πόδια
παίζουν νυχθημερόν
επάνω στ' αναπηρικά τους καροτσάκια.
Οι πρώην μπασκετμπολίστες
τώρα νάνοι δίχως χέρια
με το κεφάλι μάταια προσπαθούν
να φτάσουν το καλάθι.
Το πιο φρικτό: οι μπάλες είν? τετράγωνες.
Κι οι φιλαθλοι, σε απόλυτη αμνησία
μπερδεύουν τις ομάδες τους
ζητωκραυγάζουν λάθος
και φεύγουν πάντα κι όλοι
λυπημένοι.

Γ.Βαρβέρης

Ηχώ

Άκου τον ήχο σπάζει πέτρες
Και πέφτουνε πεφτάστερα στους
στίβους
Στα γήπεδα πηδούν οι μπάλες
Σαν μπάλες ρούγκμπι σαν πεπόνια
Κομψές κυρίες στις κερκίδες
Και κορασίδες με pull-over
Χειροκροτούν κι όλο φωνάζουνε
«Goal! Goal! στα δίχτυα των εχθρών
Όχι ποτέ στα δίχτυα του θανάτου».

Α. Εμπειρικός

...ΜΕ ΤΙΣ ΦΙΛΟΔΟΞΙΕΣ,
ΤΑ ΑΠΩΘΗΜΕΝΑ
ΚΑΙ
ΤΗΝ ΠΕΘΑΜΕΝΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΤΟΥΣ,
ΝΑ ΦΑΝΕ ΤΑ ΛΥΣΣΑΚΑ ΤΟΥΣ!!!

* τα σκίτσα είναι από τον «μικρό νικόλα» και τα συνοδευτικά λόγια είναι οι σκέψεις που μας προξένησε η ιστορία που απεικονίζεται σε αυτά

ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

(δημοσιεύτηκε για το reclaim the streets τον Ιούνιο του '99, στη πλατεία κλαυθμώνος)

γενικοί κανόνες

Μοιάζει πολύ με το γνωστό σε όλους μας ποδόσφαιρο, μόνο που αντί για δύο τέρματα, έχει τρία. Αυτό σημαίνει ότι τρεις ομάδες αγωνίζονται στο ίδιο τερέν. Κατά τ' άλλα όλοι γνωστοί κανόνες του ποδοσφαίρου - φάουλ, οφσάιντ, κόρνερ κτλ - ισχύουν και στο τριγωνικό ποδόσφαιρο.

πώς παίζεται

Λόγω του ότι αποτελείται από τρεις και όχι δυο ομάδες, δεν κερδίζει η ομάδα που θα επιτύχει τα περισσότερα τέρματα (π.χ. η ομάδα Α μπορεί να επιτύχει 7 γκολ στην ομάδα Β και 2 στην ομάδα Γ, παρόλα αυτά να χάσει δεχόμενη 5 τέρματα από την Β και 5 από την Γ. Στην περίπτωση αυτή η Γ, δεχόμενη μόλις ένα γκολ από τη Β, κερδίζει με 6 γκολ στο παθητικό της έναντι 10 της Α και 7 (στην περίπτωση που η Γ δεν έχει παραβιάσει την εστία της) της Β), αλλά αυτή που στο τέλος του παιχνιδιού έχει δεχτεί τα λιγότερα. Η πιο επιτυχημένη συνταγή δείχνει η συνεργασία με κάποιον από τους αντιπάλους. Ανά πάσα στιγμή οι συμμαχίες μπορεί να αλλάξουν. Π.χ. μπορεί το παιχνίδι ν' αρχίσει με τις ομάδες Β και Α να συνεργάζονται ενάντια στη Γ αλλά στη διάρκεια της επίθεσης, μετά από επιτυχημένες διπλωματικές προσπάθειες της Γ, η Β να συνεργαστεί με τη Γ ενάντια στην Α. Στη σύναψη συνεργασίας, επιτρέπονται σχεδόν όλα τα μέσα (νεύματα με τα μάτια, υποσχέσεις -ακόμα και ψεύτικες- γλυκόλογα, ερωτικές χειρονομίες, ακόμα και παρακάλια). Στην πορεία του παιχνιδιού γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι το κύριο προσόν είναι η ικανότητα συνεργασίας καθώς τα οποιαδήποτε τεχνικά ή σωματικά χαρίσματα εκμηδενίζονται εύκολα από μια καλή ραδιουργία που θα επιφέρει μια αναλογία 2:1 στους παίκτες των ομάδων. Οι τρεις εστίες τοποθετούνται σε ίση απόσταση μεταξύ τους (όπως οι γωνίες ενός ισόπλευρου τριγώνου) και το παιχνίδι αρχίζει με την μπάλα να πετιέται ψηλά στον αέρα στο κέντρο του τριγώνου αυτού.

γιατί τριγωνικό ποδόσφαιρο;

Το τριγωνικό ποδόσφαιρο, βρισκόμενο ένα εξελικτικό βήμα μπροστά σε σχέση με το παραδοσιακό ποδόσφαιρο, ανατρέπει και υποδαυλίζει τις ψυχολογικές δομές που κρύβονται πίσω από το ποδόσφαιρο. Το παραδοσιακό ποδόσφαιρο στηρίζεται:

α) Στην παραδοχή ενός εχθρού, αυτού της αντίπαλης ομάδας. Ως αντανάκλαση μιας στατικής, απαρχαιωμένης αντίληψης του κόσμου, το παραδοσιακό ποδόσφαιρο επιβάλλει την

αμετάκλητη θεώρηση της άλλης ομάδας ως εχθρικής, αναπαράγοντας την κυρίαρχη αντίληψη ότι ο κόσμος αποτελείται από σταθερά πράγματα με σταθερές ιδιότητες. Στο τριγωνικό ποδόσφαιρο ο "αντίπαλος" έχει μια ελαστική έννοια, καθώς ανά πάσα στιγμή μπορεί να γίνει σύμμαχος. Οι ομάδες του τριγωνικού ποδοσφαίρου δεν αγωνίζονται η μια ενάντια στην άλλη, αλλά και οι τρεις μαζί συν-διαμορφώνοντας το παιχνίδι. Γρήγορα γίνεται αντιληπτό ότι η απουσία συνεργασίας θα είναι καταστροφική για οποιαδήποτε ομάδα, όσο καλούς παίκτες και να διαθέτει και έτσι γίνεται πιο φανερή η αξία της συνεργασίας και της αλληλοβοήθειας ως εξελικτικού παράγοντα, κάτι που ο κυρίαρχος πολιτισμός τείνει να αρνείται. Εφαρμόζοντας μια σημασιολογική ανάλυση στα δυο είδη ποδοσφαίρου, βλέπουμε ότι το τριγωνικό βρίσκεται πιο κοντά σε μια πιο εξελιγμένη αντίληψη του κόσμου. Ενός κόσμου που αποτελείται από σχέσεις και όχι από σταθερά και άκαμπτα πράγματα. Έννοιες όπως εχθρός ή αντίπαλος, χάνουν τη μονοδιάστατη νομοτέλειά τους και εμπλουτίζονται με νέες παιχνιδίζουσες διαστάσεις, που προάγουν τον αλληλοσεβασμό και τη συνεργασία και όχι την αντιπαλότητα με τις γνωστές συνέπειές της -εθνικισμό, μισαλλοδοξία, ξενοφοβία κτλ.

β) Στη συλλογή τερμάτων, δηλαδή στην επίτευξη γκολ. Μιλώντας με Φροϋδικούς όρους, η φύση του παραδοσιακού ποδοσφαίρου είναι πρωκτικά καθηλωμένη. Το τριγωνικό ποδόσφαιρο, απελευθερωμένο από την καπιταλιστική ανάγκη συσσώρευσης πλούτου (γκολ) εισάγει τους παίκτες στο πνεύμα του να μοιράζεσαι και όχι να κατέχεις. Ανατρέχοντας στην εθνοκοινωνιολογία, θα έμοιαζε αρκετά καλή αναλογία αυτή μεταξύ ενός πολίτη του δυτικού κόσμου, με την προσκόλληση στη συλλογή υλικών αγαθών και στο δόγμα της ιδιοκτησίας, και ενός ιθαγενή μιας φυλής τροφосуλλεκτών όπου όλα τα αγαθά ανήκουν σε όλους, όπου το δώρο και το μοίρασμα των αγαθών καταστούν την ιδιοκτησία άχρηστη.

γ) Στα ατομικά κυρίως σωματικά προσόντα των παικτών. Ένας καλός παίκτης ποδοσφαίρου συχνά δε χρειάζεται να λειτουργήσει τον εγκέφαλό του σε επίπεδο ανώτερο από αυτό του ερπετού. Αντίθετα στο τριγωνικό ποδόσφαιρο χρειάζεται ανά πάσα στιγμή να εφαρμόζονται ένας πλούτος πνευματικών διεργασιών. Ο κάθε παίκτης του τριγωνικού ποδοσφαίρου θα κριθεί κυρίως όχι για την δεξιοτεχνική του ικανότητα, αλλά για το κατά πόσο μπορεί να ανταποκριθεί στις συνεχείς πνευματικές προκλήσεις (πότε πρέπει να συναχθεί μια συμμαχία, με ποιο τρόπο μπορεί αυτή να επιτευχθεί κτλ. ενώ παράλληλα έννοιες όπως φιλία, συμπαθία, εξυπνάδα, κοινωνικές σχέσεις, καθορίζουν την έκβαση του παιχνιδιού πολύ περισσότερο από την ικανότητα του να κλωτσάς τη μπάλα δυνατά). Χρησιμοποιώντας μια αναλογία από τη βιολογία, θα λέγαμε ότι το παραδοσιακό ποδόσφαιρο παρουσιάζει ομοιότητες με το κατώτερο από τα τρία στρώματα εγκεφάλου, αυτό του ερπετού, το οποίο

πυροδοτεί αυτόματες αντιδράσεις σε δεδομένα συμβάντα, ενώ το τριγωνικό μοιάζει περισσότερο με το τρίτο στρώμα του εγκεφάλου που μας καθιστά ικανούς για την ολιστική αντίληψη του σύμπαντος και την απόκτηση συνείδησης τόσο του εαυτού μας όσο και των άλλων.

Ζώντας σε μια εποχή όπου επιτέλους η κυριαρχία ενός στατικού, ντετερμινιστικού μοντέλου του σύμπαντος που αναλύεται πλήρως με τον ορθολογισμό, κλονίζεται σε όλα τα ανθρώπινα γνωστικά πεδία (από τη φυσική με την κβαντομηχανική και τη ριζοσπαστική τομή της σχολής της Κοπεγχάγης έως τη γλώσσα με προτάσεις για προσανατολισμό σε μια πιο δυναμική αναπαράσταση του κόσμου μέσω της γλώσσας με τη χρήση ρημάτων και όχι ουσιαστικών) φαίνεται αναγκαίο να επανοικειοποιήσουμε το παιχνίδι ως μια ελεύθερη πνευματική και σωματική διεργασία, απαλλαγμένη από τις υποθάλλουσες δομές του κόσμου της πλήξης, της γραμμικότητας, του ορθολογισμού και της καταπίεσης. Διαλύοντας τη δυστική παγίδα του καλού- κακού, είναι-δεν-είναι, του ποδοσφαίρου (αλλά και των υπόλοιπων ομαδικών αθλημάτων όπως βόλλεϋ, μπάσκετ, πόλο κτλ) κάνουμε ένα μεγάλο εξελικτικό βήμα προς την εναρμόνιση με ένα κόσμο συνεργασίας, αλληλοβοήθειας, χαριστικότητας και αμοιβαίας ευχαρίστησης.

**Επανοικειοποίηση του παιχνιδιού - επανοικειοποίηση της ζωής
Μόνο αυτοί που τολμούν το απίθανο θα επιτύχουν το αδύνατο.**

Υπουλο Χτύπημα + Σχολή Κακών Τεχνών

Υ.Γ. Θέλοντας να αποφύγουμε τις όποιες δογματικές απόψεις καθώς και τις υπερβολικές γενικεύσεις - και οι δυο αποτελούν κυρίαρχα γνωρίσματα του πολιτισμού στον οποίο αντιτίθεται το τριγωνικό ποδόσφαιρο - το παραπάνω κείμενο γράφτηκε χωρίς τη χρήση του κύριου φορέα των αναίτιων γενικεύσεων και δογματικών αντιλήψεων - του ρήματος είναι και όλων των κλίσεων του. [x_skull: Η τεχνική αυτή έχει ονομαστεί e-prime]

Το «ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟ» είναι οι Παρασκευιάτικες συναντήσεις μας στο Παπουτσάδικο, που συνοδεύονται από μουσικές, βιντεοπροβολές, slideshow, εργαστήρια, θεματικές ενότητες, αυτομόρφωση, και ό,τι άλλο βρούμε ως αφορμή για να συναντηθούμε και να συζητήσουμε. Τις ώρες του ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟΥ (δηλαδή 20:00-00:30) θα λειτουργεί και η δανειστική βιβλιοθήκη, το βιβλιοπωλείο κινηματικών εκδόσεων, και ο πάγκος με το έντυπο υλικό.

Η ομάδα του ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟΥ οργανώνει το περιεχόμενο των συναντήσεων αυτών, μέσα από εβδομαδιαία συνέλευση, κάθε Δευτέρα 18:00 – 19:30.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟ 04- ΙΟΥΝΗΣ 2012

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟ
ΠΑΠΟΥΤΣΑΔΙΚΟ
ΚΑΤΑΛΗΨΗ

Δαβάκη 20, Χαϊδάρι
papoutsadiko.espinblogs.net